

Zpravodajská zpráva

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

(pro jednání Legislativní rady vlády dne 1. 10. 2015)

Zpravodaj: Doc. JUDr. Ivana Štenglová

I.

Vyjádření k navržené právní úpravě

A. Nezbytnost navržené právní úpravy jako celku a jejích jednotlivých částí

Návrh je předložen v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2015, který byl schválen usnesením vlády ze dne 15. prosince 2014, č. 1056 v souladu s Programovým prohlášením Vlády České republiky z února 2014, s deklarovaným účelem zabránit „neférovým insolvencím“.

Praxe ukáže, zda jsou přijímaná opatření způsobilá tomuto záměru dostát.

B. Soulad s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu

Navrhovaná úprava je podle mého názoru v souladu s ústavním pořádkem České republiky, určitou pochybnost vzbuzuje podle mého názoru jen určitá nerovnosti založená návrhem mezi věřiteli dlužníka v konkursu a dlužníka, jehož úpadek je řešen oddlužením.

Na drobné rozpory s ostatními částmi právního řádu upozorňuji níže.

C. Přehlednost navržené právní úpravy z hlediska struktury jejích částí, hlav, oddílů a paragrafů

Strukturu zákona považuji za vyhovující.

D. Jednoznačnost základních institutů a pojmů navržené právní úpravy

Vymezení některých institutů a pojmů nepovažuji za příliš šťastné – blíže viz v rámci jednotlivých připomínek, vč. návrhu stanoviska Legislativní rady vlády (dále jen „stanovisko“).

E. Srozumitelnost navrhovaných ustanovení

Některá ustanovení nejsou plně srozumitelná – podrobněji viz jednotlivé připomínky,

F. Názor na případné varianty

Návrh varianty neobsahuje.

G. Jazyková úroveň legislativního návrhu

Jazykovou úroveň legislativního návrhu považuji za vyhovující.

H. Úroveň důvodové zprávy

Důvodovou zprávu považuji za dostatečnou.

II.

Vyjádření k návrhu Stanoviska Legislativní rady vlády

S připomínkami obsaženými v návrhu stanoviska souhlasím, kromě připomínky k bodu 39 – byl-li návrh odmítnut pro zjevnou bezdůvodnost, nespátřuji ve stanovení lhůty pro podání dalšího návrhu omezení přístupu k soudu, ale právě jen obranu proti šikaně. Kromě toho nemýlím-li se, je proti rozhodnutí přípustné odvolání.

III.

Závěr obsahující doporučení Legislativní radě vlády, jaké stanovisko by měla přijmout

Ztotožňuji se se závěrem uvedeným ve stanovisku.

IV.

Obecné připomínky

1. I když chápu důvody, které vedou předkladatele k tomu, že navrhuje pro postupy při oddlužení odchýlnou úpravu, nemohu v této souvislosti pominout, že tím dochází k určitému omezení práv věřitelů při oddlužení oproti věřitelům při řešení úpadku prohlášením konkursu – např. jiná „většina“ pro svolání schůze věřitelů (§ 38/6), volba věřitelského výboru (§ 48/1). Oceňuji, že oproti původnímu návrhu došlo k určitému posílení pozice věřitelů (např. § 51/3), stále ale ještě je pozice věřitelů v oddlužení slabší.

2. V návrhu zákona je na několika místech zařazeno do textu ustanovení, upravující odměny osob, účastnících se na konkursu (např. § 38, § 390a odst. 3). Čistším řešením by bylo, začlenit tuto úpravu do zvláštního předpisu – vyhlášky.

3. Doporučuji pečlivou revizi zákona z hlediska sladění vazeb mezi jednotlivými ustanoveními, např. za situace, kdy není podán návrh na předepsaném formuláři a soud musí navrhovatele vyzvat podle § 43 k odstranění nedostatku, nelze dodržet stanovenou lhůtu pro rozhodnutí.

V.

Připomínky k jednotlivým ustanovením ve znění návrhu stanoviska LRV

Jednotlivé připomínky se vztahují k označení bodů dle návrhu novely.

K části první

Čl. I.

K bodu 1. Doporučuji nahradit formulaci „podnikatelem zapsaným v obchodním rejstříku“ formulací „zapsaný v obchodním rejstříku“ – každý, kdo je zapsán v obchodním rejstříku se podle § 421 odst. 1 OZ považuje za podnikatele.

K bodu 2. Výčet opatření, které učiní soud před rozhodnutím o příslušnosti, mi připadá příliš široký – doporučuji zvážit, zda sem zahrnovat i rozhodnutí.

- o jmenování prozatímního věřitelského výboru - ten navíc soud, nenavrhne-li to oprávněná osoba, jmenovat může, ale nemusí, takže se nabízí otázka, zda půjde jen o případy, kdy to oprávněná osoba navrhne, nebo soud může rozhodnout i bez návrhu,
- o jmenování předběžného správce – tady podle mého soudu hrozí to, čemu se chce předkladatel dle důvodové zprávy vyhnout, že totiž dojde k ovlivnění toho, který soud o těchto otázkách rozhodne.

K bodu 3. K § 18 odst. 1 a 2. Ke stanovisku dodávám, že zůstane-li v návrhu povinnost podat návrh na formuláři, je třeba situaci, kdy nebyl návrh takto podán, řešit ve vazbě na § 80a odst. 2, a to např. tím, že se pro takový případ lhůta staví, či přetrhne.

K bodu 5. Ustanovení § 25 odst. 2 je příliš dlouhé a obtížně srozumitelné, doporučuji rozdělit do dvou vět.

K bodu 11. Není jasné, kde má insolvenční správce částku deponovat a co si vlastně předkladatel pod depozitem představuje.

K bodu 19. Ustanovení je třeba přeformulovat, **nebyla-li v oddlužení schůze věřitelů svolána**, nemůže insolvenční soud vykonávat **po jejím skončení** působnost věřitelského výboru.

K bodu 22. Ustanovení § 100a odst. 1 považuji za poněkud dvousečné, v krátké stanovené lhůtě toho soud moc nezjistí a proto budou soudy spíše opatrné a budou rozhodovat o nezveřejnění i při slabých pochybnostech.

K bodu 24. Doporučuji ve druhém řádku vypustit slova „insolvenční soud“.

K bodu 28. Proč dokládá stanoveným způsobem pohledávku jen právnická osoba? I podnikatelé fyzické osoby mohou být šikanováni.

K bodům 43 a 44. Doporučuji formulovat § 137 odst. 1, 2 takto: „(1) ~~Schůzi~~ **Není-li způsobem řešení úpadku oddlužení, svolá insolvenční soud schůzi** věřitelů ~~svolá insolvenční soud~~ tak, aby se konala....

(2) ~~Termín~~ **Není-li způsobem řešení úpadku oddlužení, určí insolvenční soud termín** přezkumného jednání ~~určí insolvenční soud~~, tak,

K bodu 48. Není jasné, proč se § 177 odst. 1 vztahuje jen na **stálý** rozhodčí soud. První věta § 177 odst. je dosti nesrozumitelná doporučuji přeformulovat takto: „**Věřitel, který nabyl pohledávku postoupením nebo obdobným způsobem po zahájení insolvenčního řízení anebo v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení, doloží v příloze přihlášky pohledávky čestné prohlášení, v němž uvede informaci o tom, kdo je jeho skutečným majitelem**...“.

K bodu 49. Do první věty § 182a odst. 2 je nutno vložit za slovo „věřitel“ slova „podle odstavce 1“. Podle mého soudu nelze říci, že věřitel podle odstavce 1 povinnost nemá – soud mu ji neuloží, osvědčí-li....

K bodu 72. Postavení akreditované osoby je poněkud nejasné. Nad rámec stanoviska uvádím: Je akreditovaná osoba zástupcem pro celé řízení, nebo jen pro podání návrhu nebo o tom rozhoduje navrhovatel? Viz též připomínky k bodu 105.

K bodu 74. To je přece otázka doručování – vyzývá se vždy navrhovatel (v tomto případě zřejmě bude muset být doručeno jak navrhovateli, tak zástupci.

K bodu 105. Úprava akreditace vyvolává celou řadu otázek. Nad rámec stanoviska uvádím: Akreditována zřejmě může být pouze právnická osoba – proč se to neříká výslovně? Akreditovaná osoba, zřejmě není fakticky podnikatelem, může však být podnikatelem dle formy, je ovšem otázkou, zda některé formy nejsou – vzhledem k předmětu podnikání – vyloučeny. Není ostatně ani jasné, co bude předmětem činnosti.

V § 418b písm. b) není jasné, co je „orgán obdobný kontrolnímu orgánu“, to má být správní rada?

Definici bezúhonnosti by bylo vhodné doplnit formulací „pro účely tohoto zákona“.

Čl. II.

Poněkud zvláštní formulace přechodných ustanovení, další možnou alternativou je „tímto zákonem se řídí“?

Čl. III.

Doporučuji výslovně formulovat vazbu na úpravu § 144 před 1. 1. 2014 a úpravu přeformulovat, takto je nesrozumitelná.

Čl. V.

K bodu 8. Není jasné, kam se zapisují zahraniční sdružení dle § 2 odst. 2. Rovněž není jasné, zda může jeden insolvenční správce dělat konkurs i oddlužení.

V Praze dne 29. září 2015

Ivana Štenglová, v. r.